

FRÁSÖGN

af samráðsfundi Norðurlanda og Eystrasaltslanda á þingi Öryggis- og samvinnustofnunar Evrópu 25. maí 2020.

Formenn landsdeilda Norðurlanda og Eystrasaltslanda á ÖSE-þinginu funduðu með fjarfundabúnaði. Af hálfu Íslandsdeildar tóku þátt í fundinum Gunnar Bragi Sveinsson, formaður, og Bylgja Árnadóttir, alþjóðaritari. Á dagskrá var starfsemi ÖSE-þingsins á tímum heimsfaraldurs kórónuveiru.

Fulltrúar norsku og sænsku landsdeildanna lýstu óánægju sinni með þá ákvörðun framkvæmdastjórnar ÖSE-þingsins að framlengja skipunartíma forseta og varaforseta ÖSE-þingsins í embætti um eitt ár. Kari Henriksen frá Noregi og Margareta Cederfelt frá Svíþjóð voru báðar forsetaefni flokkahópa sinna fyrir fyrirhugaðar kosningar til embættis forseta þingsins í júlí, Henriksen fyrir flokkahóp jafnaðarmanna og Cederfelt fyrir flokkahóp evrópskra þjóðarflokka. Ákvörðunin var tekin í kjölfar þess að ársfundi þingsins var aflýst vegna heimsfaraldursins. Framkvæmdastjórn vísaði til þess að þingsköp ÖSE-þingsins kvæðu á um að atkvæðagreiðsla um embætti þingsins skyldi fara fram á ársfundi, að þingmönnum viðstöddum. Samkvæmt þingsköpum er forseti kjörinn á ársfundi og stendur kjörtímabil hans fram að næsta ársfundi, en hann má aðeins einu sinni hljóta endurkjör.

Þingmenn norsku og sænsku landsdeildanna sögðu bagalegt ef ÖSE-þingið, sem ætti að halda á lofti gildum lýðræðis og alþjóðalaga, frestaði atkvæðagreiðslu sinni um innri embætti. Þingið væri virt fyrir kosningaefirlit og hvetti aðildarlönd sín til þess að virða lýðræðislega ferla og forðast það í lengstu lög að fresta kosningum. Nauðsynlegt væri að velta upp öllum möguleikum til þess að halda atkvæðagreiðslu, t.d. með því að hafa hana skriflega. Til þess þyrfti þó líklega að breyta þingsköpum. Viðraðar voru hugmyndir um að mótmæla þessari ákvörðun formlega og leituðu norsku og sænsku þingmennirnir eftir stuðningi annarra landsdeilda við það. Gunnar Bragi Sveinsson sagði brýnt að endurskoða þingsköp ÖSE-þingsins svo að unnt yrði að bregðast við aðstæðum sem þessum í framtíðinni. Þetta þyrfti að ræða á næstu fundum þingsins. Hins vegar væri ákvörðunin ekki á skjön við núverandi þingsköp og erfitt væri að sjá að þingsköp heimiluðu skriflega atkvæðagreiðslu um embætti. Aðrir fundarmenn voru á sama máli og var ákveðið að mótmæla ákvörðuninni ekki formlega.

Einnig var rætt um hvernig hægt væri að halda starfi ÖSE-þingsins áfram meðan ekki væri hægt að halda fundi. Mikilvægt væri að skoða aðrar leiðir til að hvetja til lýðræðislegrar umræðu. Rætt var um möguleikann á að halda fund að hausti eða formlega nefndafundi með fjarfundabúnaði. Meðlimir í framkvæmdastjórn greindu frá því að Kanadamenn hefðu boðist til að halda ársfund þingsins árið 2021 í stað sumarsins 2020. Rúmenar hefðu áformað að vera gestgjafar sumarið 2021 en samþykkt að fresta því um ár.

Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar og á vefsvæðinu www.oscepa.org.